

I

(Legislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2022/838

ze dne 30. května 2022,

kterým se mění nařízení (EU) 2018/1727, pokud jde o uchovávání, analýzu a ukládání důkazů souvisejících s genocidou, zločiny proti lidskosti, válečnými zločiny a souvisejícími trestnými činy v Eurojustu

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 85 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽¹⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1727 ⁽²⁾ byl zřízen Eurojust a byly stanoveny jeho úkoly, působnost a pravomoci.
- (2) V čl. 3 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1727 se stanoví, že do působnosti Eurojustu spadají formy závažné trestné činnosti uvedené v příloze I zmíněného nařízení, mezi něž patří genocida, zločiny proti lidskosti a válečné zločiny. Podle čl. 3 odst. 4 nařízení (EU) 2018/1727 do působnosti Eurojustu spadají rovněž trestné činy související s trestnými činy uvedenými v příloze I zmíněného nařízení.
- (3) Dne 24. února 2022 zahájila Ruská federace vojenskou agresi proti Ukrajině. Existuje důvodné podezření, že na Ukrajině byly a jsou v rámci současných nepřátelských akcí páčány zločiny proti lidskosti a válečné zločiny.
- (4) Vzhledem k závažnosti situace by Unie měla urychleně přijmout veškerá nezbytná opatření, aby zajistila, že ti, kdo na Ukrajině páchají zločiny proti lidskosti a válečné zločiny, za to ponesou odpovědnost.
- (5) Státní zastupitelství v několika členských státech a na Ukrajině zahájila vyšetřování týkající se událostí na Ukrajině, přičemž se ve vhodných případech spoléhají na podporu Eurojustu. Dne 27. června 2016 Eurojust uzavřel dohodu o spolupráci s Ukrajinou. V souladu s touto dohodou vyslala Ukrajina do Eurojustu styčného státního zástupce, který usnadňuje spolupráci mezi Eurojustem a Ukrajinou.

⁽¹⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 19. května 2022 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 25. května 2022.

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1727 ze dne 14. listopadu 2018 o Agentuře Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust) a o nahrazení a zrušení rozhodnutí Rady 2002/187/SVV (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 138).

- (6) Podle Římského statutu Mezinárodního trestního soudu ze dne 17. července 1998 je Mezinárodní trestní soud oprávněn vykonávat svou jurisdikci nad osobami odpovědnými za nejzávažnější zločiny, kterými je dotčeno mezinárodní společenství jako celek a které jsou uvedeny v daném statutu. Jurisdikce Mezinárodního trestního soudu má komplementární úlohu vůči vnitrostátním trestním jurisdikcím. Úřad žalobce Mezinárodního trestního soudu oznámil, že zahájil vyšetřování situace na Ukrajině.
- (7) Vzhledem k uplatňování zásady univerzální jurisdikce v několika členských státech a komplementární povaze jurisdikce Mezinárodního trestního soudu jsou pro zajištění účinnosti vyšetřování a stíhání genocidy, zločinů proti lidskosti, válečných zločinů a souvisejících trestných činů, včetně těch, které by mohly být páčány na Ukrajině v souvislosti se současnými nepřátelskými akcemi, důležité koordinace a výměna důkazů mezi vnitrostátními orgány pověřenými vyšetřováním a stíháním v různých jurisdikcích a s Mezinárodním trestním soudem nebo jakýmkoli jiným soudem, tribunálem či mechanismem zřízeným za tímto účelem.
- (8) Aby bylo zajištěno sdílení důkazů a osvědčených postupů týkajících se stíhání genocidy, zločinů proti lidskosti, válečných zločinů a souvisejících trestných činů s příslušnými vnitrostátními orgány a mezinárodními justičními orgány, měl by Eurojust posílit svou spolupráci s trestními soudy, tribunály a mechanismy zřízenými k řešení případů porušování mezinárodního práva. Za tímto účelem by měl Eurojust navázat úzkou spolupráci s Mezinárodním trestním soudem a jakýmkoli jiným soudem, tribunálem nebo mechanismem, jehož cílem je řešit zločiny, které mají vliv na mezinárodní mír a bezpečnost. V souladu s tím by měl Eurojust usnadňovat výkon žádostí o justiční spolupráci Mezinárodního trestního soudu nebo zvláštních trestních soudů, tribunálů nebo mechanismů, které se týkají důkazů souvisejících s genocidou, zločiny proti lidskosti, válečnými zločiny a souvisejícími trestnými činy.
- (9) Existuje riziko, že důkazy týkající se genocidy, zločinů proti lidskosti, válečných zločinů a souvisejících trestných činů nemohou být bezpečně uloženy na území, kde probíhají nepřátelské akce. Tak je tomu v případě důkazů souvisejících s probíhajícími nepřátelskými akcemi na Ukrajině. Z toho důvodu je vhodné zřídit centrální úložiště na bezpečném místě. Centrální úložiště by mohlo být rovněž nezbytné pro důkazy shromážděné institucemi a jinými subjekty Unie, mezinárodními orgány nebo třetími stranami, jako jsou organizace občanské společnosti, aby byly důkazy přístupné příslušným vnitrostátním orgánům a mezinárodním justičním orgánům.
- (10) Eurojust má odborné znalosti a zkušenosti, které mu umožňují podporovat vyšetřování a stíhání přeshraničních trestných činů, včetně genocidy, zločinů proti lidskosti, válečných zločinů a souvisejících trestných činů. Tato podpora zahrnuje uchovávání, analýzu a ukládání důkazů, pokud jde o jejich přípustnost před soudem a spolehlivost.
- (11) Uchováváním, analýzou a ukládáním důkazů souvisejících s genocidou, zločiny proti lidskosti, válečnými zločiny a souvisejícími trestnými činy a, je-li to nezbytné a vhodné, i umožněním jejich výměny, v souladu s platnými unijními pravidly pro ochranu údajů, může Eurojust podporovat vytváření případů v rámci vnitrostátních a mezinárodních vyšetřování a poskytovat dodatečnou podporu příslušným vnitrostátním orgánům a mezinárodním justičním orgánům. Taková analýza by mohla být zvláště cenná pro účely zjištění věrohodnosti svědeckých výpovědí nebo pro zjištění jakýchkoli relevantních souvislostí. Toto nařízení však nezavádí žádnou povinnost vnitrostátních orgánů sdílet důkazy s Eurojustem.
- (12) Mělo by být zřízeno nové dočasné úložiště umožňující uchovávání, analýzu a ukládání důkazů týkajících se genocidy, zločinů proti lidskosti, válečných zločinů a souvisejících trestných činů. Jelikož potřeba uložit tyto důkazy je naléhavá, je nutné, aby je Eurojust ukládal v automatizovaném zařízení pro správu a ukládání, které je oddělené od systému řízení případů zřízeného na základě článku 23 nařízení (EU) 2018/1727 (dále jen „automatizované zařízení pro správu a ukládání“). Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1727 a rozhodnutí Rady 2005/671/SVV, pokud jde o elektronickou výměnu informací v případech terorismu, obsahuje ustanovení týkající se vytvoření nového systému řízení případů. Jakmile bude tento nový systém řízení případů vytvořen, měly by do něj být začleněny operativní údaje přechodně zpracovávané v automatizovaném zařízení pro správu a ukládání údajů. Obecná pravidla stanovená v kapitole IX nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725⁽³⁾ by se měla uplatňovat, aniž by byla dotčena zvláštní pravidla pro ochranu údajů stanovená v nařízení (EU) 2018/1727.

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (13) Uchování, analýza a ukládání důkazů týkajících se genocidy, zločinů proti lidskosti, válečných zločinů a souvisejících trestných činů v automatizovaném zařízení pro správu a ukládání údajů a zpřístupnění těchto důkazů příslušným vnitrostátním orgánům a mezinárodním justičním orgánům, kdykoli je to nezbytné a vhodné, by mělo být v souladu s nejvyššími standardy kybernetické bezpečnosti a ochrany údajů v souladu s články 7 a 8 Listiny základních práv Evropské unie, nařízením (EU) 2018/1725, zejména s článkem 91 uvedeného nařízení, a se zvláštními pravidly pro ochranu údajů stanovenými v nařízení (EU) 2018/1727.
- (14) Satelitní snímky, fotografie, videozáznamy a zvukové záznamy mohou být užitečné pro prokázání páchání genocidy, zločinů proti lidskosti, válečných zločinů a souvisejících trestných činů. Eurojust by proto měl být schopen zpracovávat a ukládat satelitní snímky, fotografie, videozáznamy a zvukové záznamy pro tyto účely.
- (15) Eurojust a Europol by měly úzce spolupracovat v rámci jejich pravomocí, a to s ohledem na potřebu se vyhnout zdvojení činností a svých příslušných operačních kapacit, zejména pokud jde o zpracování a analýzu informací v souvislosti se stávajícím specializovaným systémem Europolu pro mezinárodní zločiny, označovaným jako „analytický projekt nejzávažnějších mezinárodních zločinů“, s cílem podpořit příslušné orgány při vyšetřování a stíhání genocidy, zločinů proti lidskosti, válečných zločinů a souvisejících trestných činů. Eurojust by proto měl být schopen předávat Europolu informace, které získá při výkonu své operativní pravomoci podle nařízení (EU) 2018/1727, tedy při podpoře činnosti členských států v boji proti genocidě, zločinům proti lidskosti, válečným zločinům a souvisejícím trestným činům. Tato spolupráce by měla zahrnovat pravidelné společné hodnocení operativních a technických otázek.
- (16) Vzhledem k naléhavé potřebě zřídit v Eurojustu automatizované zařízení pro správu a ukládání údajů, které by se věnovalo důkazům týkajícím se genocidy, zločinů proti lidskosti, válečných zločinů a souvisejících trestných činů, aby byla zajištěna odpovědnost za takové trestné činy spáchané na Ukrajině, je vhodné uplatnit výjimku ze lhůty osmi týdnů stanovenou v článku 4 Protokolu č. 1 o úloze vnitrostátních parlamentů v Evropské unii, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“), Smlouvě o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) a Smlouvě o založení Evropského společenství pro atomovou energii.
- (17) V souladu s článkem 3 a čl. 4a odst. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, oznámilo Irsko své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.
- (18) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro něj není závazné ani použitelné.
- (19) Jelikož cílů tohoto nařízení, totiž umožnit Eurojustu uchovávat, analyzovat a ukládat důkazy týkající se genocidy, zločinů proti lidskosti, válečných zločinů a souvisejících trestných činů, umožnit výměnu těchto důkazů a zřídit automatizované zařízení pro správu a ukládání údajů oddělené od stávajícího systému řízení případů Eurojustu, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich, z důvodu rozsahu a účinků jednání, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o EU. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné k dosažení těchto cílů.
- (20) Evropský inspektor ochrany údajů byl konzultován v souladu s článkem 42 nařízení (EU) 2018/1725 a dne 13. května 2022 vydal své stanovisko.
- (21) Toto nařízení by mělo vstoupit v platnost co nejdříve, a to prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*, s cílem zajistit, aby bylo v Eurojustu urychleně zpřístupněno nové automatizované zařízení pro správu a ukládání údajů, které umožní uchovávání, analýzu a ukládání důkazů týkajících se genocidy, zločinů proti lidskosti, válečných zločinů a souvisejících trestných činů, aby se tak zajistila odpovědnost za takové trestné činy spáchané na Ukrajině,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Změny nařízení (EU) 2018/1727

Nařízení (EU) 2018/1727 se mění takto:

1) v čl. 4 odst. 1 se doplňuje nové písmeno, které zní:

„j) podporuje činnost členských států v boji proti genocidě, zločinům proti lidskosti, válečným zločinům a souvisejícím trestným činům, včetně uchovávání, analýzy a ukládání důkazů týkajících se těchto trestných činů a souvisejících trestných činů a umožňuje výměnu těchto důkazů nebo je jinak přímo poskytuje příslušným vnitrostátním orgánům a mezinárodním justičním orgánům, zejména Mezinárodnímu trestnímu soudu.“;

2) v článku 80 se doplňuje nový odstavec, který zní:

„8. Odchylně od čl. 23 odst. 6 může Eurojust zřídit automatizované zařízení pro správu a ukládání údajů oddělené od systému řízení případů uvedeného v článku 23 pro účely zpracování operativních osobních údajů pro výkon operativní pravomoci uvedené v čl. 4 odst. 1 písm. j) (dále jen „automatizované zařízení pro správu a ukládání“).

Automatizované zařízení pro správu a ukládání údajů musí splňovat nejvyšší standardy kybernetické bezpečnosti.

Bez ohledu na článek 90 nařízení (EU) 2018/1725 musí Eurojust konzultovat před zprovozněním automatizovaného zařízení pro správu a ukládání údajů evropského inspektora ochrany údajů. Evropský inspektor ochrany údajů vydá stanovisko do dvou měsíců od obdržení oznámení od pověřence pro ochranu osobních údajů.

Oznámení od pověřence pro ochranu osobních údajů uvedené ve třetím pododstavci musí obsahovat alespoň tyto prvky:

- a) obecný popis plánovaných operací zpracování;
- b) posouzení rizik pro práva a svobody subjektů údajů;
- c) plánovaná opatření k řešení rizik uvedených v písmenu b);
- d) záruky, bezpečnostní opatření a mechanismy k zajištění ochrany osobních údajů a k prokázání souladu s tímto nařízením s přihlédnutím k právům a oprávněným zájmům subjektů údajů a dalších dotčených osob.

Ustanovení o ochraně údajů obsažená v tomto nařízení a v nařízení (EU) 2018/1725 se vztahují na zpracování údajů v automatizovaném zařízení pro správu a ukládání údajů, pokud se přímo netýkají technického nastavení systému řízení případů. Práva na přístup a lhůty pro údaje uložené v automatizovaném zařízení pro správu a ukládání údajů musí být v souladu s platnými pravidly pro přístup k dočasným pracovním souborům, na jejichž podporu jsou údaje uloženy, a s příslušnými lhůtami, zejména se lhůtami stanovenými v článku 29 tohoto nařízení.

Odchylka stanovená v tomto odstavci se uplatní po dobu, po kterou zůstává v provozu systém řízení případů, který se skládá z dočasných pracovních souborů a z rejstříku.“;

3) příloha II se mění takto:

a) v bodě 1 se písmeno n) nahrazuje tímto:

„n) profily DNA stanovené z nekódující části DNA, fotografie a otisky prstů a v souvislosti s trestnými činy a souvisejícími trestnými činy uvedenými v čl. 4 odst. 1 písm. j), videozáznamy a zvukové záznamy.“

b) v bodě 2 se písmeno f) nahrazuje tímto:

„f) popis a druh trestných činů, které se týkají dotčené osoby, datum a místo jejich spáchání, jejich trestněprávní kvalifikace, stav jejich vyšetřování a v souvislosti s trestnými činy a souvisejícími trestnými činy uvedenými v čl. 4 odst. 1 písm. j) informace týkající se trestné činnosti, včetně zvukových záznamů, videozáznamů, satelitních snímků a fotografií“.

*Článek 2***Vstup v platnost**

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvami.

V Bruselu dne 30. května 2022.

Za Evropský parlament
předsedkyně
R. METSOLA

Za Radu
předseda
B. LE MAIRE
